

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo zaštite okoliša
i zelene tranzicije

Uredba o obnovi prirode

dr. sc. Tamara Čimbora Zovko

Uprava za zaštitu prirode

Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije

Urbani forum 2025.

10. listopada 2025.

Izvor: PP Žumberak-Samoborsko gorje

Uredba o obnovi prirode - EU

- Globalna, regionalna i nacionalna izvješća o stanju prirode ukazuju na pad bioraznolikosti, što dovodi do degradacije ekosustava i usluga koje oni pružaju
- Uredba (EU) 2024/1991 od 24. lipnja 2024. o obnovi prirode i izmjeni Uredbe (EU) 2022/869, stupila na snagu 18. kolovoza 2024.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32024R1991>

- Cilj Uredbe je značajno obnoviti ekosustave u **Europskoj uniji**:
 - ✓ do 2030. najmanje 20 % degradiranih kopnenih i morskih područja EU-a
 - ✓ do 2050. sve ekosustave koji zahtijevaju obnovu

Uredba o obnovi prirode – DČ (čl. 4. i 5.)

- **Države članice** će poduzeti mjere za obnovu staništa iz Priloga I. i II. Uredbe koja su u lošem stanju, na kopnu i u moru:
 - ✓ najmanje 30 % staništa do 2030.
 - ✓ najmanje 60 % staništa do 2040.
 - ✓ najmanje 90 % staništa do 2050.
- DČ moraju poduzeti mjere kako bi spriječile pogoršanje stanja na područjima koja su već obnovljena ili koja se nalaze u dobrom stanju
- do 2030. DČ će dati prednost mjerama obnove u područjima koja se nalaze unutar ekološke mreže Natura 2000

Specifični zahtjevi za pojedine ekosustave

- Utvrđuju se specifični zahtjevi prema DČ za očuvanje i poboljšanje bioraznolikosti u poljoprivrednim, šumskim i urbanim ekosustavima
- DČ su obvezne predložiti i provesti mjere koje će pratiti poboljšanje bioraznolikosti, koristeći odgovarajuće pokazatelje za svaku vrstu ekosustava.

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva

Izvor: PP Kopački rit

Izvor: Atelier Dreiseit

Obnova urbanih ekosustava (čl. 8.)

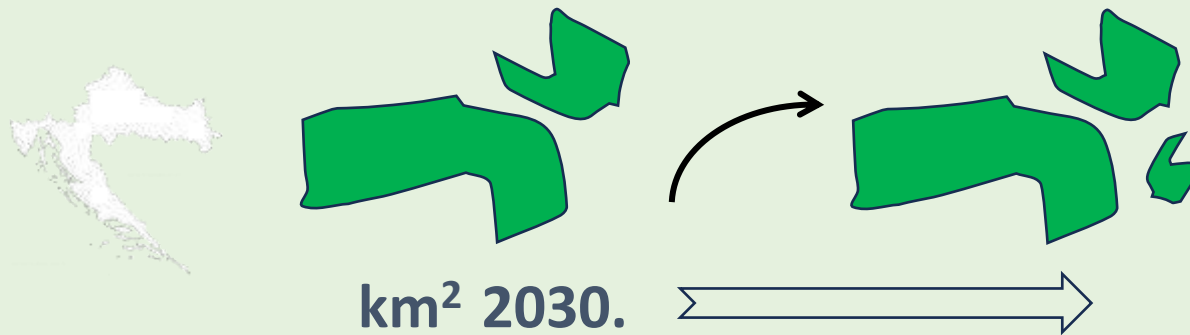
U periodu od 2024. do kraja 2030.

- DČ do 31. prosinca 2030. osiguravaju da na ukupnom nacionalnom području **ne dođe do neto gubitka urbanih zelenih površina** (ukupna površina drveća, grmlja, šiblja, trajne zeljaste vegetacije, lišajeva i mahovina, ribnjaka i vodotoka) i **prekrivenosti gradova krošnjama stabala** na područjima urbanih ekosustava u odnosu na 2024. godinu
- DČ mogu iz tih ukupnih nacionalnih područja isključiti područja urbanih ekosustava na kojima je udio urbanih zelenih površina u urbanim središtima i urbanim klasterima veći od 45 %, a udio prekrivenosti gradova krošnjama stabala veći od 10 %.

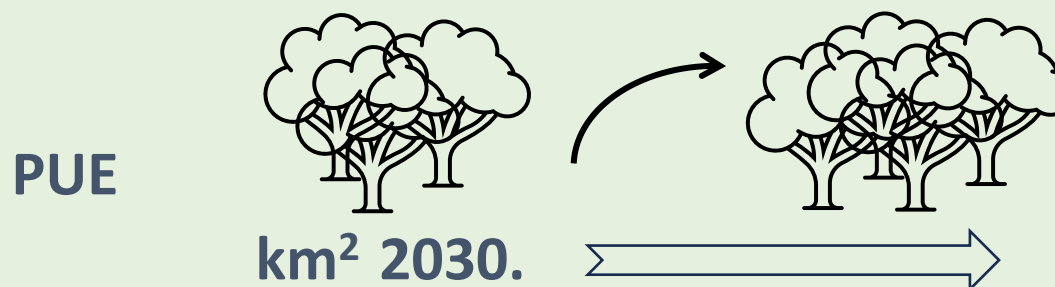

Obnova urbanih ekosustava (čl. 8.)

U periodu nakon 2030.

- DČ ostvaruju trend povećanja **ukupnog nacionalnog područja urbanih zelenih površina**, među ostalim i integracijom urbanih zelenih površina u zgrade i infrastrukturu, na područjima urbanih ekosustava, što se mjeri svakih šest godina počevši od 1. siječnja 2031., dok se ne postigne zadovoljavajuća razina
- DČ na svakom području urbanog ekosustava (PUE) ostvaruju trend povećanja **prekrivenosti gradova krošnjama stabala**, što se mjeri svakih šest godina počevši od 1. siječnja 2031., dok se ne postigne zadovoljavajuća razina

Što su područja urbanih ekosustava? (čl. 14.4)

- DČ utvrđuju područja urbanih ekosustava i izrađuju karte tih područja za sve svoje gradove i manje gradove i predgrađa.
- Područje urbanog ekosustava grada ili manjeg grada i predgrađa uključuje:
 - (a) cijeli grad ili manji grad i predgrađe (**LAU 1 ili LAU 2**); ili
 - (b) dijelove grada ili manjeg grada i predgrađa (uključujući barem njegova **urbana središta, urbane klastere** i, ako to dotična država članica smatra primjerenim, prigradska područja).
- *Države članice mogu objediniti područja urbanog ekosustava dvaju ili više susjednih gradova ili dvaju ili više manjih gradova i predgrađa, ili i jednih i drugih, u jedno područje urbanog ekosustava koje je zajedničko tim gradovima odnosno manjim gradovima i predgrađima.*

Što je zadovoljavajuća razina? (čl. 14.5)

- Države članice do 2030., putem otvorenog i djelotvornog postupka i procjene na temelju najnovijih znanstvenih dokaza i orijentacijskog okvira utvrđuju zadovoljavajuće razine za:
 - ✓ urbane zelene površine
 - ✓ prekrivenost gradova krošnjama stabala
- EK do 31. prosinca 2028. mora kroz provedbeni akt uspostaviti orijentacijski okvir za određivanje zadovoljavajućih razina

Primjeri mjera za urbane ekosustave iz Priloga VII. Uredbe

- Povećati urbane zelene površine s ekološkim obilježjima, kao što su parkovi, drveće i šumske površine, zeleni krovovi, travnjaci s divljim cvijećem, vrtovi, gradska hortikultura, drvoredi uz ceste, gradske livade i živice, jezercica i vodotoci, uzimajući u obzir, među ostalim, raznolikost vrsta, zavičajne vrste, lokalne uvjete i otpornost na klimatske promjene.
- Pretvoriti neiskorištene nekretnine, bivša industrijska područja i kamenolome u prirodna područja.
- Poboljšati povezanost među staništima kako bi se omogućili razvoj populacija vrsta te dostatna razmjena jedinki ili gena, kao i migracije vrsta i njihova prilagodba klimatskim promjenama.
- Ukloniti i nadzirati invazivne strane vrste

Sadnja tri milijarde dodatnih stabala (čl. 13.)

U periodu od 2024. do kraja 2030.

- pri utvrđivanju i provedbi mjera obnove kako bi se postigli ciljevi i ispunile obveze iz Uredbe, **DČ nastoje doprinijeti ispunjenju obveze** sadnje najmanje tri milijarde dodatnih stabala na razini Unije do 2030.
- potpuno poštovanje ekoloških načela:
 - ✓ osiguravanje raznolikosti vrsta i raznolikosti dobne strukture
 - ✓ davanje prednosti zavičajnim vrstama drveća (osim, u vrlo specifičnim slučajevima i pod vrlo specifičnim uvjetima, stranih vrsta koje su se prilagodile lokalnom tlu, klimatskom i ekološkom kontekstu i stanišnim uvjetima i imaju ulogu u poticanju povećane otpornosti na klimatske promjene).
- mjere za ispunjavanje te obveze usmjerene su na povećanje ekološke povezanosti i temelje se na održivom pošumljavanju, ponovnom pošumljavanju i sadnji stabala i povećanju urbanih zelenih površina.

Nacionalni plan obnove (čl. 14., 15., 16.)

- Nacionalni plan obnove (NPO):
 - ✓ sveobuhvatan popis svih planiranih mjera obnove,
 - ✓ uključuje kvantifikaciju i okvirna područja koja će se obnoviti,
 - ✓ sadrži vremenske rokove i strategije financiranja mjera obnove,
 - ✓ izrađuje se kroz participativni pristup s dionicima/javnosti,
 - ✓ nacrt se dostavlja EK najkasnije do 1. rujna 2026.,
 - ✓ finalna verzija se mora javno objaviti i dostaviti EK najkasnije do 1. rujna 2027.,
 - ✓ obavezna revizija 2032. godine.

Izvor: Dragodid

Format za NPO (čl. 15.7)

- EK je u suradnji s DČ i Europskom agencijom za okoliš izradila standardizirani format nacionalnog plana obnove
 - ✓ PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE(EU) 2025/912 od 19. svibnja 2025. o utvrđivanju pravila za primjenu Uredbe (EU) 2024/1991 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu jedinstvenog formata nacionalnog plana obnove

https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2025/912/oj/eng

- Kompleksan dokument koji prati odredbe Uredbe o obnovi prirode, ali ostavlja i prostor za neobavezni unos podataka (polja označena svijetlo plavom bojom)

Dodatni materijali za izradu NPO

- Relevantni dokumenti, smjernice i materijali za tehničku podršku DČ u izradi NPO dostupni su samo na engleskom jeziku na:

[NRR Platform on the Biodiversity Information System for Europe \(BISE\)](#)

- ✓ Objašnjenja (*Explanatory notes*)
- ✓ Alat za pripremu NPO-a
- ✓ Tipologija mjera

Mjere povezane s urbanim staništima					
M12				Promjena korištenja zemljišta	Stvaranje novih gradskih zelenih ili plavih površina uvođenjem parkova, šumskih područja ili vodotoka, primjerice prenamjenom zapuštenog ili napuštenog zemljišta.
M13				Ozelenjivanje zgrada/razvitka	Utvrđivanje mjera za osiguravanje integracije/ugradnje zelenih krovova/zidova na postojeće ili nove zgrade i/ili zelenih površina i stabala na zemljištu oko zgrada.
M14				Ozelenjivanje prometnih pravaca/infrastrukture	Utvrđivanje mjera za promicanje dodavanja/uključivanja drveća, grmlja, trava i/ili cvijeća na postojeće ili nove ulice ili na linije javnog prijevoza (vlak ili tramvaj) / razvoj infrastrukture (cesta/željeznica itd.).
M15				Prirodna rješenja	Rješenja za urbane izazove koji su nadahnuti i podržani prirodom, istodobno pružajući ekološke, društvene i gospodarske koristi i pomažući u izgradnji otpornosti, na primjer, stvaranje urbanih močvarnih područja za zaštitu od poplava.
M16				Ozelenjivanje javnih prostora	Dodavanje/povećanje razine zelenih površina i/ili stabala na javnim površinama, uključujući stvaranje propusnih parkirališta prekrivenih stablima.
M17				Poboljšanje kvalitete ekosustava	Politike / mjere za poboljšanje vrijednosti ekosustava / kvalitete bioraznolikosti
M18				Ostale mjere povezane s urbanim staništima	Ostale mjere povezane s urbanim staništima koja nisu obuhvaćena drugim MX mjerama. Navedite (obvezni okvir za slobodan unos teksta)

Smjernice i alati za izradu NPO

- „[Metodološka podrška](#) za skupove podataka koji će se koristiti prema članku 8. Uredbe”

Table 1: Summary of the data needed, baseline year, frequency of the updates, type of data, and expected release date

NRR term	Dataset and link	Latest available	Update frequency	Type of data	Release date	Best baseline?
1. Local Administrative Units	Local Administrative Units boundaries	2023	Yearly	Vector polygons	Q4 2024	2024 data set available in 2025 (TBC when)
2. Local Administrative Units: cities, towns and suburbs	Local Administrative Units "Degree of Urbanization" classification	2023	Yearly	Tabular	Q4 2024	2024 data set available in 2025 (TBC when)
3. Urban centres and urban clusters	Urban centres and urban clusters	2021	Every 10 years	Raster Resolution 1000 m	Q4 2024	This is the final dataset that must be used for NRR implementation

Područja urbanog ekosustava definirana u NPO trebaju ostati stabilna i mogu se prilagođavati samo tijekom revizije NPO 2032. ili u budućim revizijama.

Dostupan za 2024. – finalni set podataka

Dostupan za 2024. – finalni set podataka

Dostupan za 2024. – finalni set podataka

Smjernice i alati za izradu NPO

- „[Metodološka podrška](#) za skupove podataka koji će se koristiti prema članku 8. Uredbe”

DČ mogu koristiti dodatne dostupne nacionalne setove podataka ukoliko:

- ✓ zadovoljavaju iste ili više kriterije
- ✓ postoje vrijednosti za 2024. godinu
- ✓ planirani su novi setovi podataka za 2030. i dalje

4. Urban green spaces	CLC+ Backbone <i>note new notation:</i>	2021	Every two years	Raster Resolution 10 m	Q2 2024	2023 reference year will be published Q2 2025 (this will
	CLCplus Backbone					be the final dataset for NRR)
5. Tree canopy cover	High Resolution Layer Tree Cover Density product	2018	Annual	Raster Resolution 10 m	Q2 2025	2021 available Q2 2025 2022 & 2023: available Q3 2025. 2024: available between Q4 2025 – Q2 2026 (this will be the final dataset for NRR)

Dostupan za 2023. – finalni set podataka

Dostupan za 2021. – nije finalni set podataka

Provedba Uredbe o obnovi prirode - RH

Prijedlog zakonodavnog okvira

- Nacrt prijedloga zakona o provedbi Uredbe (EU) 2024/1991 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2024. o obnovi prirode i izmjeni Uredbe (EU) 2022/869 na [e-savjetovanju](#) do 17. listopada 2025.
 - ✓ Prijedlogom zakona utvrđuju se nadležna tijela za provedbu Uredbe (EU) 2024/1991, uključujući izradu i donošenje nacionalnog plana obnove, praćenje stanja i utvrđivanje zadovoljavajućih razina pojedinih pokazatelja te za izvješćivanje o provedbi:
 - tijelo državne uprave nadležno za poslove zaštite prirode i upravljanje vodama
 - tijelo državne uprave nadležno za poslove poljoprivrede, šumarstva, ribarstva i akvakulture
 - tijelo državne uprave nadležno za poslove prostornoga uređenja.

Provedba Uredbe o obnovi prirode - RH

Prijedlog zakonodavnog okvira

- ✓ Prijedlogom zakona **tijelo državne uprave nadležno za poslove prostornoga uređenja** u okviru svoga djelokruga obavlja sljedeće poslove:
 - ***unapređuje zakonodavni okvir na području prostornog uređenja*** s ciljem da na ukupnom nacionalnom području ne dođe do neto gubitka urbanih zelenih površina i prekrivenosti gradova krošnjama stabala na područjima urbanih ekosustava sukladno članku 8. stavku 1. Uredbe (EU) 2024/1991
 - ***potiče trend povećanja ukupnog nacionalnog područja urbanih zelenih površina*** iz članka 8. stavka 2. Uredbe (EU) 2024/1991 ***i trend povećanja prekrivenosti gradova krošnjama*** stabala iz članka 8. stavka 3. Uredbe (EU) 2024/1991, dok se ne postigne zadovoljavajuća razina te ***mjeri navedene trendove***
 - nastoji doprinijeti ispunjenju obveze sadnje najmanje tri milijarde dodatnih stabala na razini Europske unije sukladno članku 13. Uredbe (EU) 2024/1991.

Provedba Uredbe o obnovi prirode - RH

Financiranje mjera obnove urbanih ekosustava

- Tri javna poziva **FZOEU** u suradnji s MZOZT uz slogan „Zelena strana ulice“ - u razdoblju 2022.-2024. sufinancirana je ukupno 201 prihvatljiva prijava u iznosu od gotovo **45 milijuna EUR**
- Dio mjera iz Programa razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. do 2030. godine financiran je sredstvima iz **NPOO** u iznosu od gotovo **25 milijuna EUR** (MPUGDI)
- Veći broj projekata će se financirati u okviru **PKK 2021.-2027.** Poziva na dodjelu bespovratnih sredstava „Razvoj zelene infrastrukture u urbanim područjima“ vrijednosti preko **70 milijuna EUR** (MPUGDI)
 - ✓ [e-savjetovanje](#) o ključnim elementima Poziva održano je u periodu 28.07.-27.08. 2025.
 - ✓ u svrhu detaljnijeg upoznavanja prijavitelja s pravilima Poziva i kriterijima odabira, MPUGDI će organizirati informativne radionice koje će biti najavljene na njihovim službenim stranicama

Provedba Uredbe o obnovi prirode - RH

Idući koraci...

- **Provedba projekta** financiranog iz Instrumenta za tehničku podršku (TSI) „Podrška razvoju Nacionalnih planova obnove Hrvatske, Nizozemske i Poljske“ u okviru kojeg će se **izraditi dijelovi NPO** (lipanj 2025.- lipanj 2027.)
- **Nacrt prijedloga zakona o prostornom uređenju** na [e-savjetovanju](#) u periodu 4.9.-4.10.2025.
- Osnivanje **Radne skupine za izradu nacionalnog plana obnove**, koja će između ostalog raditi i u podskupinama za pojedine ekosustave
- **Uključivanje različitih dionika i zajednica** (odgovornost u kombinaciji sa društvenim i ekonomskim učincima) – dionici su izvor ideja za obnovu i mogu surađivati u obnovi!

Hvala na pažnji!